

TenderBarometer

Stichting Overheidsopdrachten
Fondation Marchés Publics

Deze TenderBarometer geeft een aantal analyses weer betreffende het aantal overheidsopdrachten¹ weer die gelanceerd werden door een entiteit onderworpen aan de overheidsopdrachtenreglementering..

In België betekent dit jaarlijks meer dan 20.000 gepubliceerde aankoopprocedures, opgesplitst in zowat 33.000 deelopdrachten. Ze zijn een belangrijk aspect van onze economie en vertegenwoordigen 15,3% van het BBP van ons land met een aankoopvolume van meer dan 85 miljard EURO.²

Dankzij een unieke samenwerking met **Tender Experts** (www.tenderexperts.be), die alle informatie over alle overheidsopdrachten vanaf 1 januari 2016 samenbrengt in één databank, kan de **Stichting Overheidsopdrachten** (www.stichtingoverheidsopdrachten.org) nieuwe inzichten ter beschikking stellen aan allen.

Bij de opbouw van de databank is er over gewaakt dat elke aanbesteder en elk deelnemend bedrijf op een unieke wijze in de databank is opgenomen, met name op basis van hun KBO-nummer. Ook elke deelopdracht werd apart gecatalogeerd.

Deze manier van werken laat toe om voor het eerst een duidelijker beeld te krijgen van de Belgische aanbestedingsmarkt, welke overheden/entiteiten besteden wat aan, wie besteedt niet aan, welke bedrijven dingen mee, wie haalt wat binnen,...

Dankzij de mogelijkheid die Tender Experts verleent aan de Stichting Overheidsopdrachten om geaggregeerde data te produceren vanuit hun databank, kunnen vragen i.v.m. statistisch relevante trends over overheidsopdrachten en specifieke vragen over een welbepaalde sector of overheid(stype) eenvoudig worden beantwoord en data worden gevisualiseerd.

De Stichting Overheidsopdrachten heeft – onder andere- als doelstellingen het belang van overheidsopdrachten steeds opnieuw onder het voetlicht te brengen, inzicht in en (data driven) kennis over deze markt te bevorderen en te verspreiden : met de regelmatige publicatie van de Tender Barometer wenst zij bij te dragen tot meer facts and figures gedreven discussies in het kader van overheidsopdrachten.

¹ De overeenkomst onder bezwarende titel die wordt gesloten tussen één of meer aannemers, leveranciers of dienstverleners en één of meer aanbestedende overheden of overheidsbedrijven en die betrekking heeft op het uitvoeren van werken, het leveren van producten of het verlenen van diensten.

² OESO-rapport, *Panorama des administrations publiques 2021, poids des marchés publics*, raadpleegbaar op <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/8c0d04cb-fr/index.html?itemId=/content/component/8c0d04cb-fr#fig8-1>.

EVOLUTIE VAN HET AANTAL OPDRACHTEN - 3 -

Nationaal - 3 -

Regionaal - 6 -

CONCURRENTIE-INDEX - 7 -

Aantal offertes per deelopdracht - 7 -

Niet-gegunde opdrachten en stopzetting - 8 -

TRANSPARANTIE-INDEX - 9 -

Openingsinformatie - 9 -

Gunningsinformatie - 10 -

Winnaars - 11 -

Evolutie van het aantal opdrachten

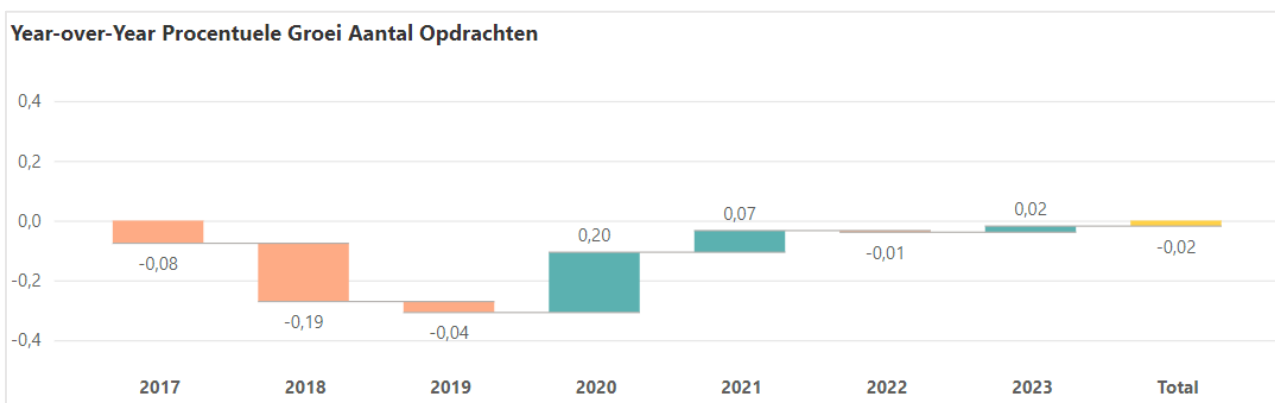
Nationaal

Het aantal aankondigingen van overheidsopdrachten van alle aanbesteders gelegen op Belgisch grondgebied, op e-Procurement en op TED daalt vanaf 2016 tot 2019.

Vanaf 2020 wordt de stijgende trend in het aantal aankondigingen terug ingezet met 20% ten opzichte van 2019.

Ook in 2023 worden slechts 2% meer opdrachten gepubliceerd ten opzichte van het voorgaande jaar. We noteren een minimale daling van het aantal aangekondigde opdrachten met 2% tegen eind 2023 ten opzichte van eind 2016.

Jaar	Aantal Opdrachten	Aantal Percelen
2016	22.216	34.812
2017	20.528	33.278
2018	16.527	29.721
2019	15.920	28.931
2020	19.131	32.648
2021	20.515	33.657
2022	20.405	34.974
2023	20.822	35.151

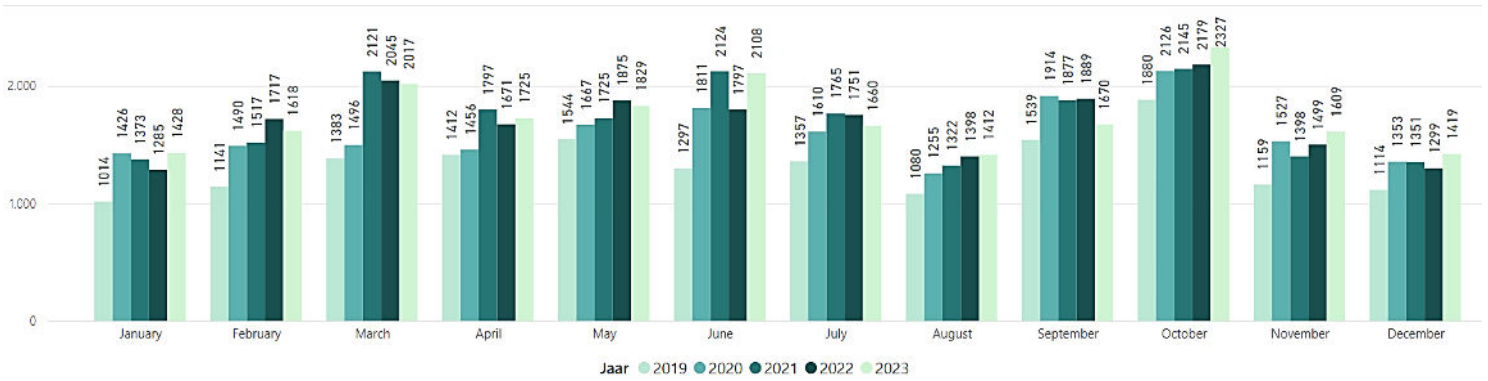
Aantal opdrachten per kwartaal

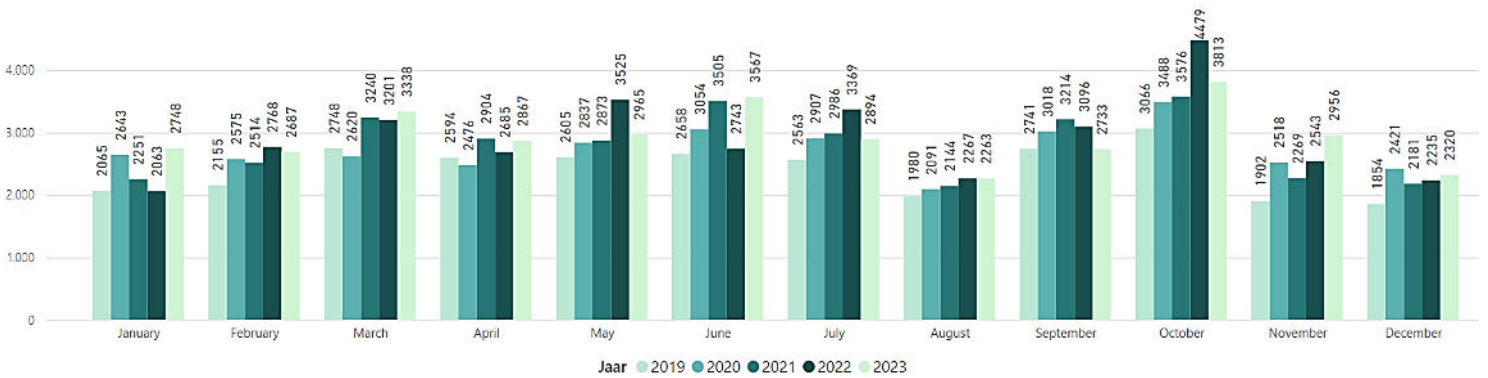
Traditioneel worden de meeste opdrachten in het tweede en vierde kwartaal van het jaar aangekondigd. Ook in 2023 werden de meeste opdrachten gepubliceerd in Q2 en Q4.

Aantal overheidsopdrachten per maand

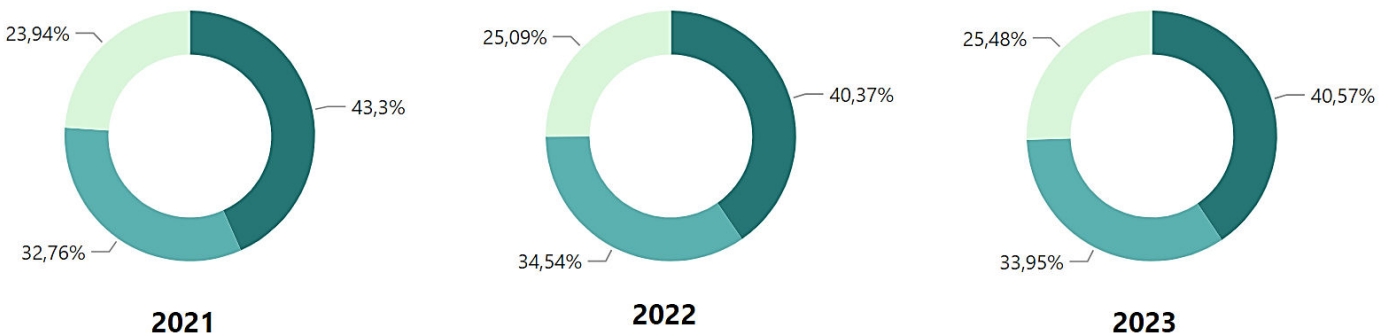
Aantal deelopdrachten per maand

Het aantal aankondigingen van opdrachten per maand is redelijk stabiel in de loop der jaren. De meeste opdrachten worden aangekondigd in de maand oktober.

Verdeling per Type opdracht

WERKEN LEVERINGEN DIENSTEN

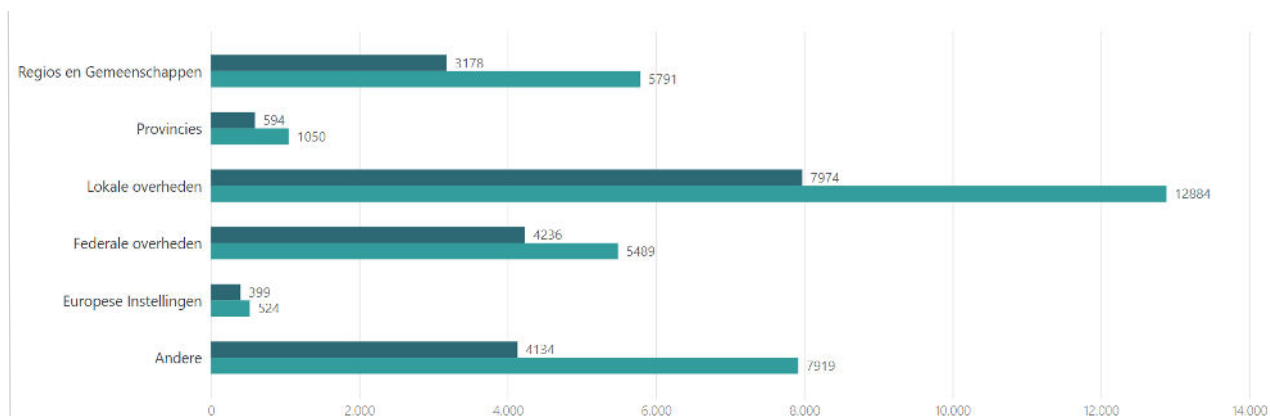
De verdeling van het aantal opdrachten blijft over de jaren heen redelijk stabiel wat betreft de verdeling per type opdrachten. Opdrachten aangaande werken nemen tussen 2021 en 2023 met 3% af en blijven het grootste aandeel hebben met 40%. Eén derde van de gepubliceerde opdrachten betreft opdrachten voor diensten, waar een kwart van de opdrachten betrekking heeft tot leveringen.

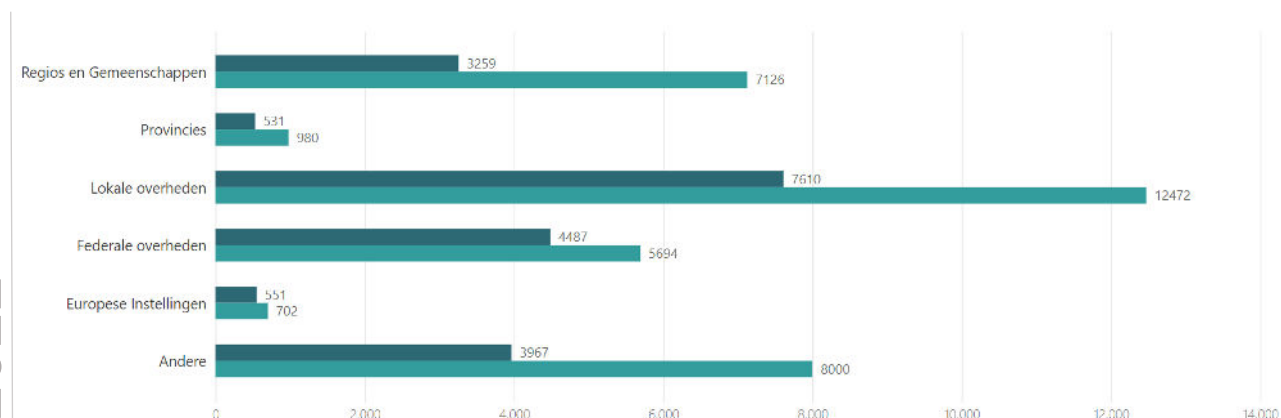
Aantal (deel)opdrachten per type aanbesteder

● Aantal Opdrachten ● Aantal Percelen

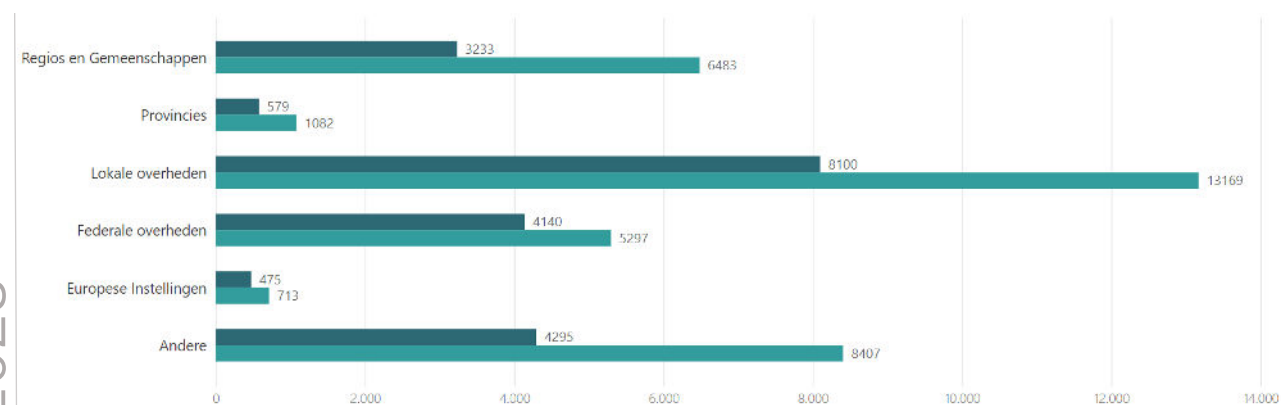
2021

2022

2023

De lokale overheden publiceren het hoogste aantal (deel)opdrachten op e-Procurement en TED. De Provincies en de Europese instellingen gevestigd in België kondigen jaarlijks het minst aantal opdrachten aan.

Regionaal

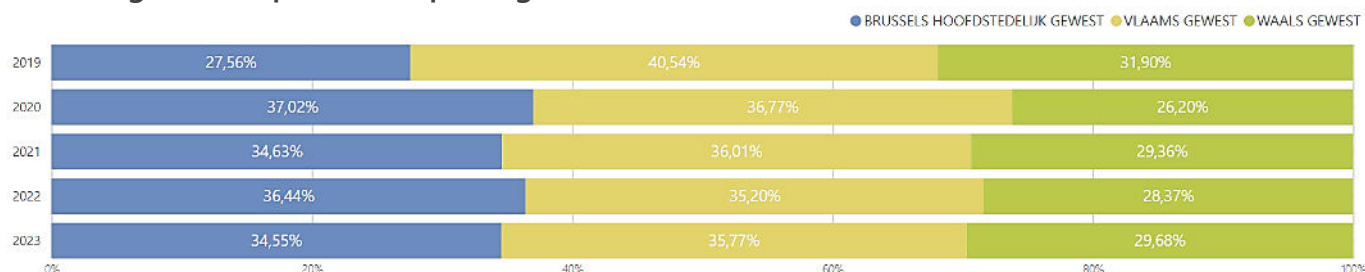
Aantal opdrachten per regio

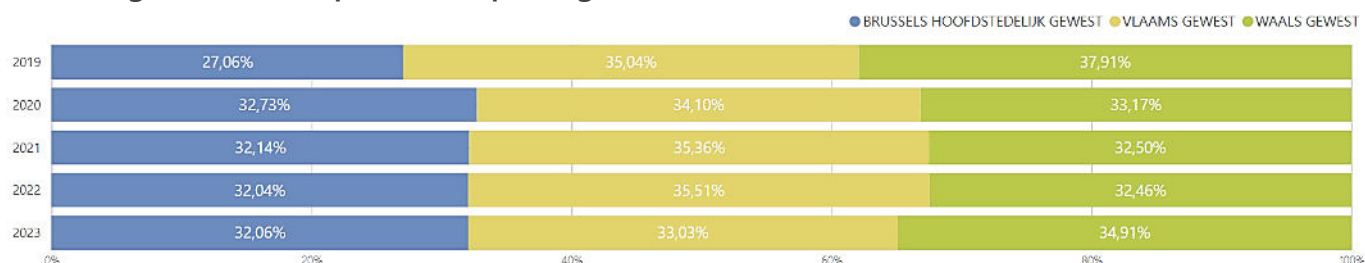
Het totaal van de aankondigingen van opdrachten per kwartaal verloopt in de verschillende regio's niet steeds gelijk. Zo merken we bijvoorbeeld op dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het Waals Gewest in Q3 van 2020 de grootste publicatiegraad van dat jaar kent, terwijl het Vlaams Gewest deze in Q4 van 2020 bereikt.

Zo wordt er ook genoteerd dat de publicatiegraad in Q4 van 2023 een stijging kent voor het Vlaams en Waals Gewest, waar de aantal aankondigingen voor het Brussels Hoofdstedelijk gewest net een daling kent ten opzichte van het voorgaande kwartaal.

Verdeling aantal opdrachten per regio

Verdeling aantal deelopdrachten per regio

Hoewel het Waals Gewest in 2023 het minst aantal uitgeschreven opdrachten voor haar rekening neemt, zien we bij de verdeling van het aantal deelopdrachten per regio een groter aandeel in het totaal, waardoor we kunnen besluiten dat het Waals Gewest vaker haar opdrachten opsplijst in deelopdrachten wat de deelname van KMO's aan overheidsopdrachten ten goede kan komen.

Concurrentie-index

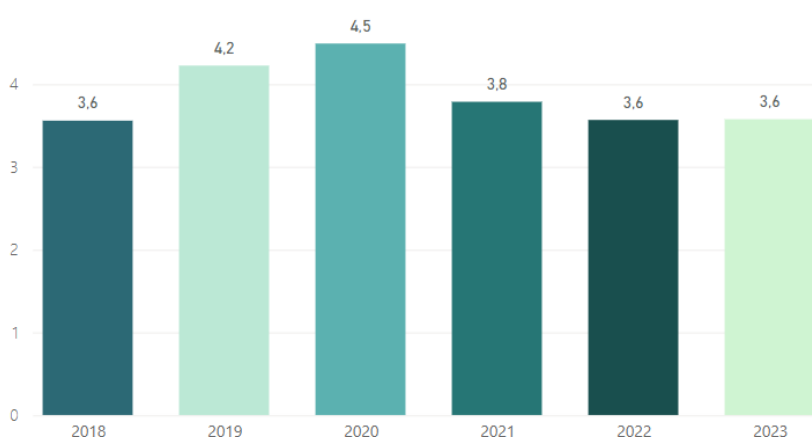
De concurrentie-index gaat na uit hoeveel offertes Belgische aanbesteders kunnen kiezen om hun contracten te gunnen, ofwel hoeveel offertes er gemiddeld werden ingediend per (deel)opdracht. Deze data wordt gewonnen uit de processen-verbaal van opening die door aanbesteders gepubliceerd worden op het nationale e-Procurement platform.

Aantal offertes per deelopdracht

Ondanks een algemeen stijgende trend van 2018 tot 2020, die aantoont dat tijdens die periode steeds meer bedrijven meedongen naar overheidsopdrachten, daalt het aantal deelnemers opnieuw vanaf 2021.

In 2023 werden er gemiddeld even veel offertes per perceel ingediend als in 2022.

Gemiddeld aantal offertes per perceel

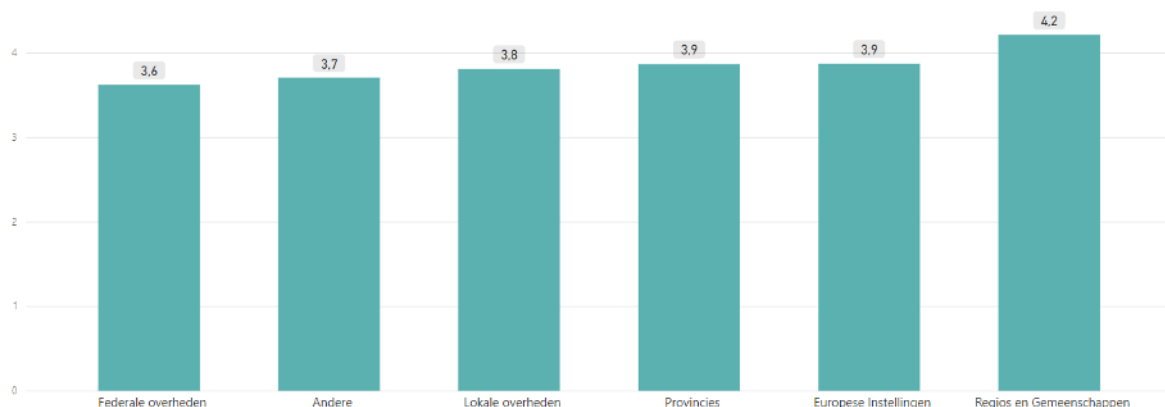
Er wordt algemeen aangenomen dat een daling van de concurrentie-index de optimale besteding van overheidsgelden niet ten goede komt. Bedrijven zullen echter aanreiken dat de kost van gemaakte offertes bij overheidsopdrachten hoog blijft met een succeskans van niet meer dan 1 op 4 per perceel/deelopdracht.

De detailcijfers leren verder dat er opmerkelijke verschillen zijn in het aantal ingediende offertes afhankelijk van de aard van de opdracht. Er worden voor opdrachten van werken algemeen genomen meer offertes ingediend dan deze voor diensten en leveringen.

Gemiddeld aantal offertes per perceel per type opdracht

Gemiddeld aantal offertes per perceel per type aanbesteder

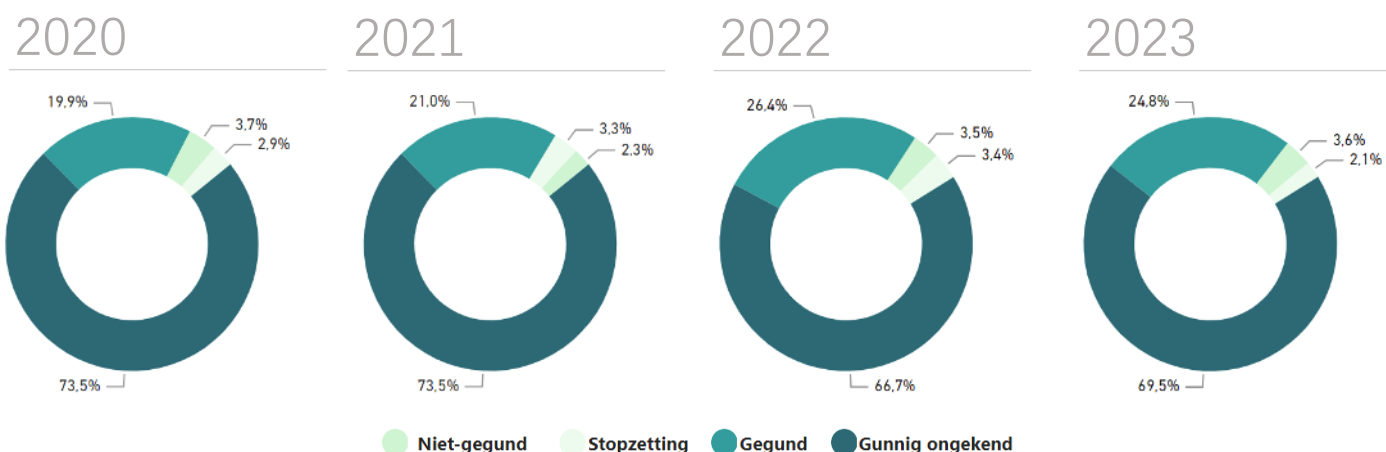

Over de looptijd van 2018 tot eind 2023, mochten de Regio's en Gemeenschappen gemiddeld het meeste aantal offertes per opdracht ontvangen.

Niet-gegunde opdrachten en stopzetting

Opvallend is dat 5 tot 7% van de opdrachten gelanceerd door Belgische aanbesteders niet leiden tot een overeenkomst. Voor deze opdrachten worden er aankondigingen van 'niet-gunning' of 'stopzetting' bekendgemaakt in e-Procurement.

Dit gaat gepaard met een belangrijk verlies van geïnvesteerde tijd en middelen voor de overheden. Wetende dat er in 2023 gemiddeld 3,6 offertes worden ingediend voor elke opdracht, leiden deze stopzettingen en niet-gunningen van opdrachten bovendien tot een bijkomend "verlies" van middelen bij de bedrijven die hun offertes "nutteloos" hebben ingediend.

● Niet-gegund
 ● Stopzetting
 ● Gegund
 ● Gunnig ongekend

Transparantie-index

Openingsinformatie

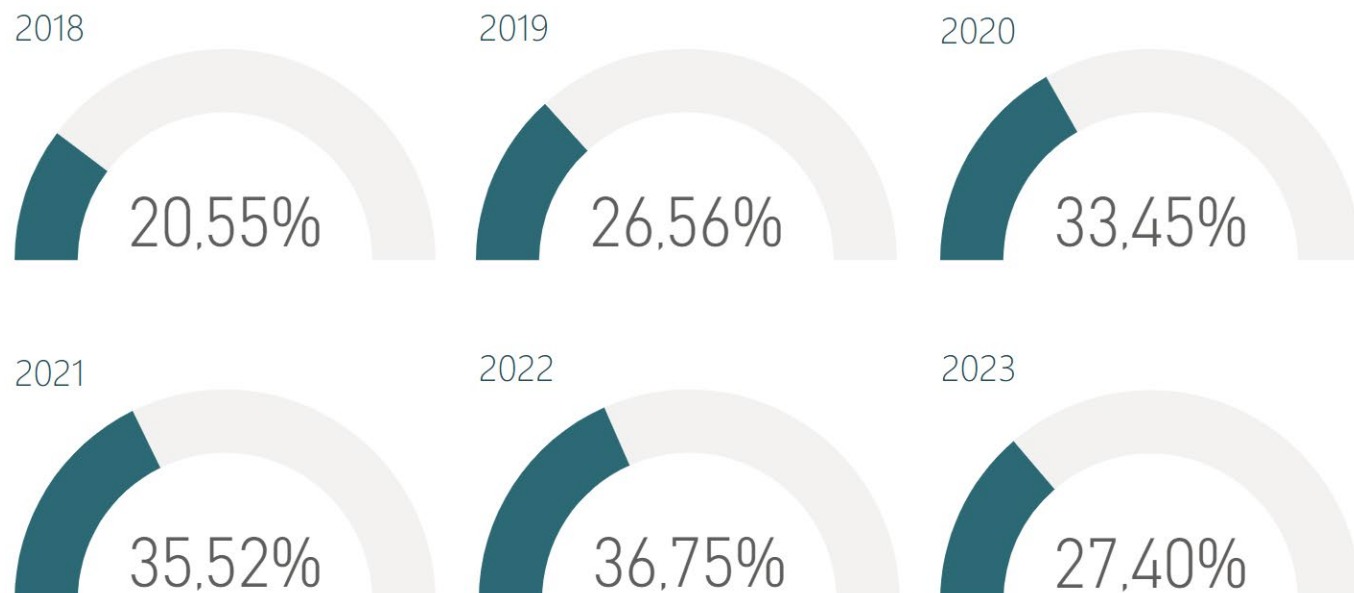
Dankzij de openingsinformatie die Belgische overheden bekendmaken op e-Procurement ontdekken we welke bedrijven deelnemen aan gepubliceerde opdrachten. Onderstaande cijfers gaan uit van het aantal percelen (deelopdrachten).

Hoewel de algemene tendens stijgend is, zien we nog steeds dat slechts een deel van de aanbesteders de bij hun deelnemende bedrijven transparant communiceert in de markt. Hoewel er geen verplichting is om de openingsinformatie bekend te maken, weten we dat transparante markten efficiënter werken. Efficiënte markten resulteren in beter aanbesteden wat leidt tot het maximaal maatschappelijk effect van de ingezette belastinggelden.

Nog niet alle (deel)opdrachten die aangekondigd werden in 2023 werden reeds geopend en/of gegund, hierdoor is het percentage openings-informatie voor 2023 nog niet definitief. Ook voor 2022 kan dit nog een effect hebben met name voor opdrachten met een langere openings- en/of gunningstermijn.

Gepubliceerde openingsinformatie - % van het totaal aantal percelen

BELGISCHE INSTELLINGEN

Gunningsinformatie

De Europese regels bepalen dat alle overheden verplicht zijn bekend te maken aan wie ze welke opdrachten hebben gegund eens bepaalde drempels zijn overschreden. In de klassieke sectoren geldt voor opdrachten van leveringen en diensten een drempelbedrag van 215.000 euro exclusief btw (voor centrale overheden is dit 140.000 euro), en voor opdrachten voor werken bedraagt dit 5.382.000 euro exclusief btw. Voor de periode 2024-2025 werden deze bedragen vastgelegd op respectievelijk 221.000 euro excl. btw, (143.000 euro) en 5.538.000 euro exclusief btw.

De Belgische wetgever heeft recent bepaald dat ook voor opdrachten onder de Europese drempel er een vereenvoudigde aankondiging van opdracht dient gepubliceerd te worden. Deze maatregel is in voege getreden op 1 september 2023. Het effect van deze extra transparantiebepaling kan op vandaag dus nog niet gemeten worden.

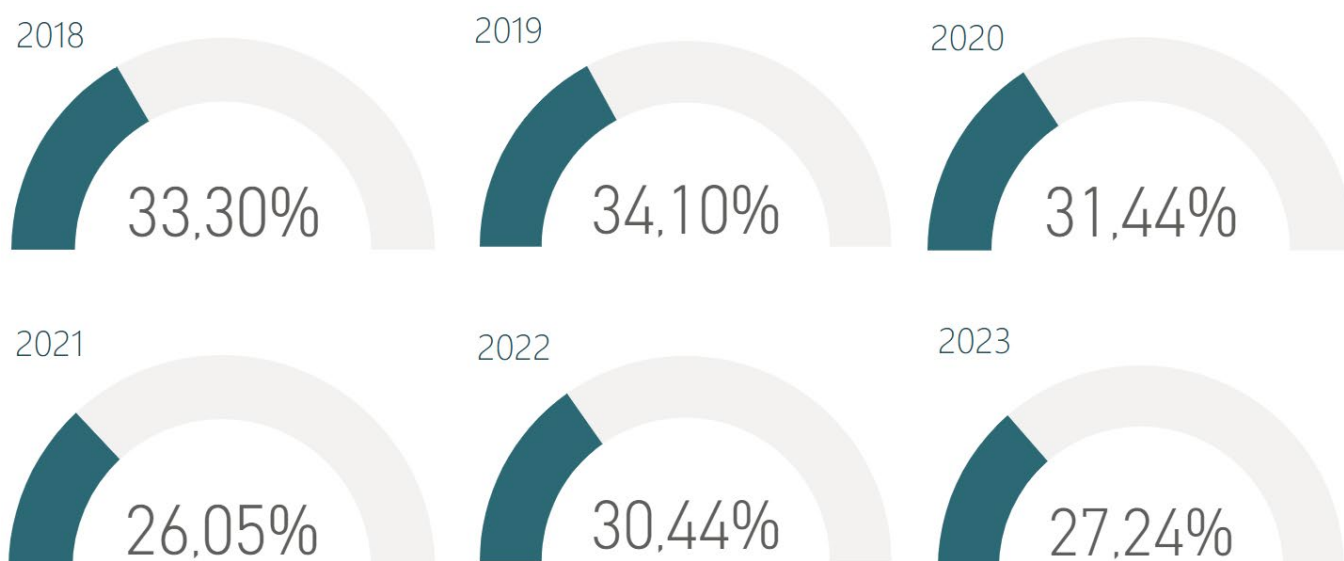
Hieronder wordt opgegeven in hoeveel percent van de gevallen Belgische aanbesteders aankondigen welke onderneming hun opdracht heeft binnengehaald. Bij het bekijken van deze cijfers is het nodig ons eraan te herinneren dat in ongeveer 5 tot 7 % van de gevallen een aangekondigde opdracht niet wordt gegund of wordt geannuleerd.

De gunningsinformatie wordt in ongeveer 1 op de 3 gevallen kenbaar gemaakt. Hoewel transparantie over de opening en de gunning de mededinging stimuleert zien we in 2020 een terugval in het bekend maken van gunningsbeslissing. In 2021 worden slechts 26% van de gunningen bekendgemaakt. Ook 2022 bereikt (nog) met 30% niet het beste niveau van 2019.

2023 wordt in bovenstaande synthese buiten beschouwing gelaten daar nog niet alle (deel)opdrachten die in dat jaar aangekondigd werden reeds geopend en/of gegund werden. Hierdoor kan men nog geen uitsluitsel geven over het correcte percentage aan gunningsinformatie ten opzichte van het totale volume aan opdrachten. Het blijft dus uitkijken of het verschil met voorgaande jaren ingehaald zal worden en of de aanbesteders in 2023 de transparantie terug zullen opdrijven.

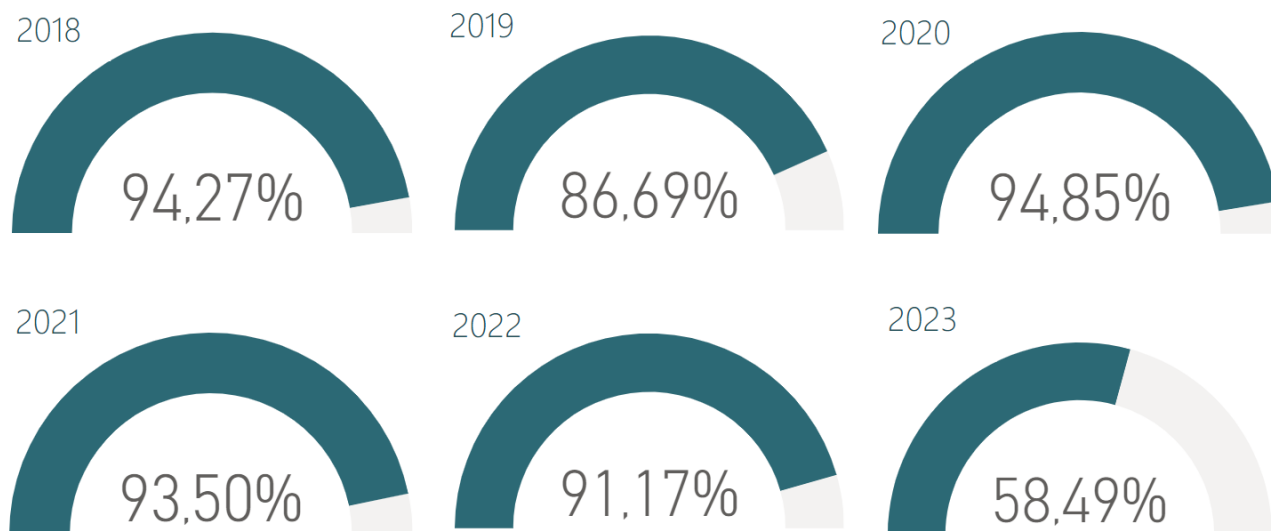
Gepubliceerde gunningsinformatie - % van het totaal aantal percelen

BELGISCHE INSTELLINGEN

Ter vergelijking geven we onderstaand het percentage van gepubliceerde gunningsinformatie van de Europese instellingen gevestigd in België.

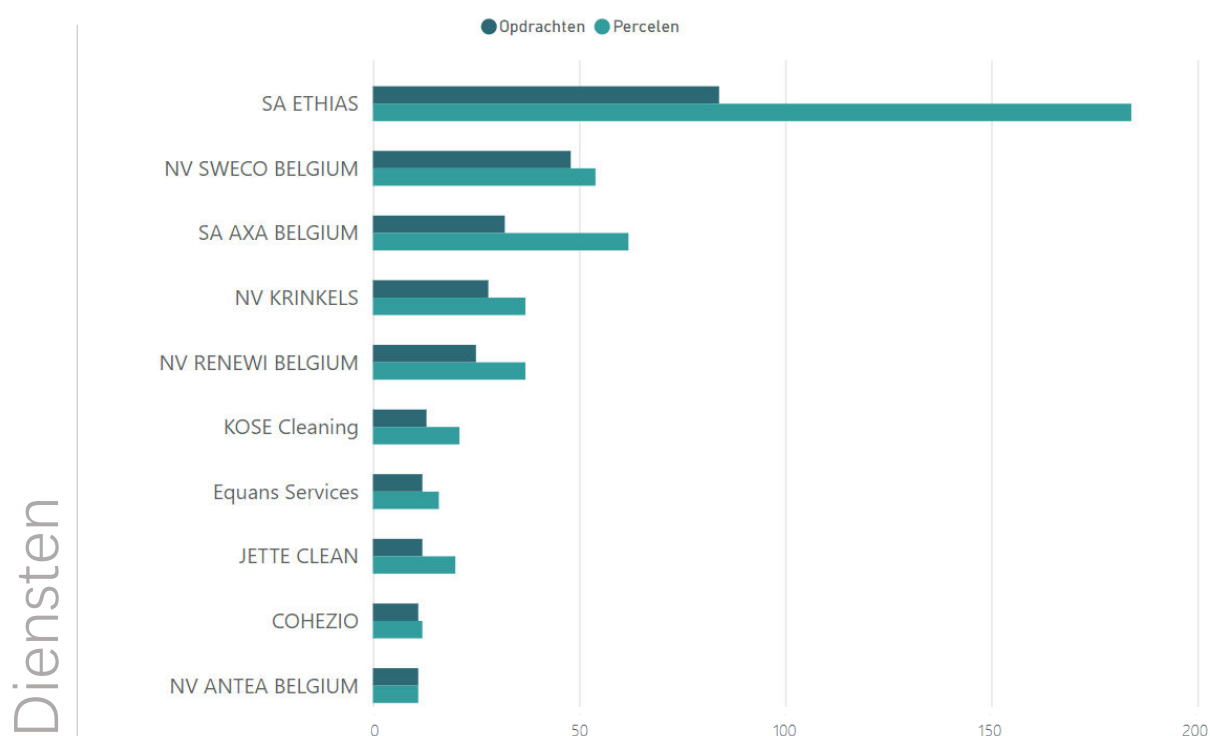
Gepubliceerde **gunningsinformatie** - % van het totaal aantal percelen
EUROPESE INSTELLINGEN gevestigd in België

Winnaars

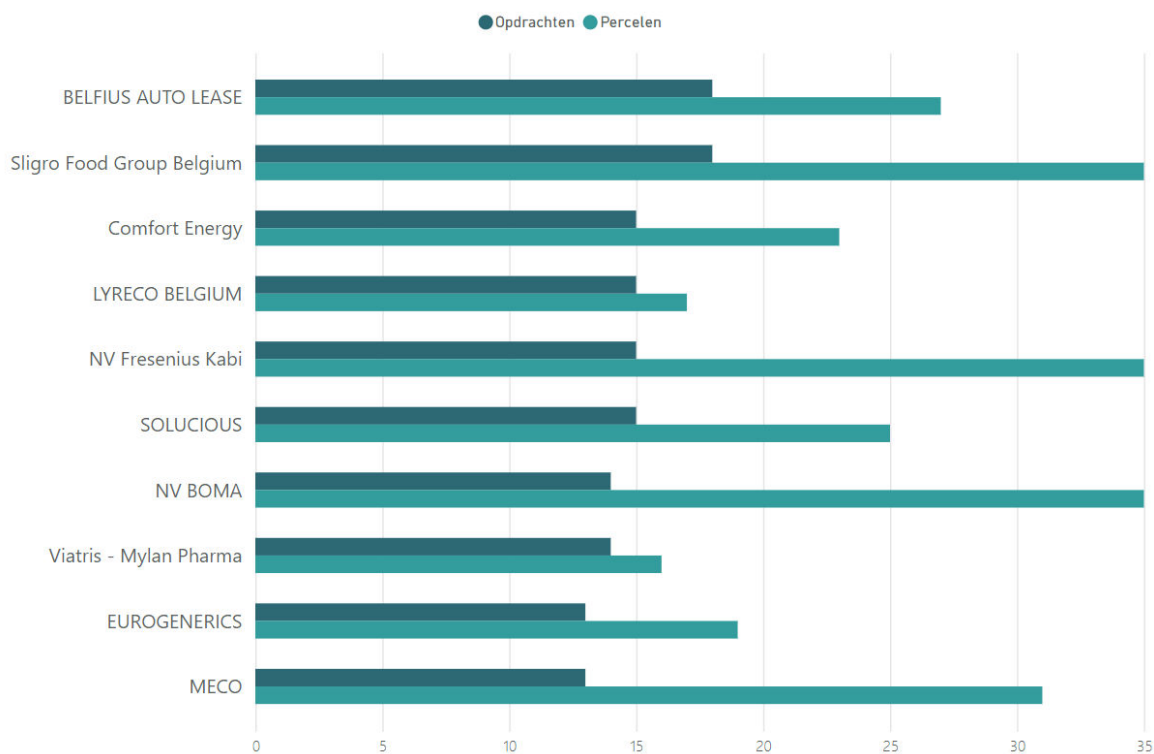
3.501 unieke bedrijven wonnen in 2023 één of meerdere Belgische (deel)opdrachten. Hier geldt echter dat slechts een deel van de gunningen gepubliceerd werden (27,24%) en er dus zeker nog veel meer bedrijven een deel van hun omzet realiseren door middel van overheidsopdrachten.

De ondernemingen die het vaakst een (deel)opdrachten gegund kregen in het laatste jaar worden hieronder opgenomen, per type opdracht.

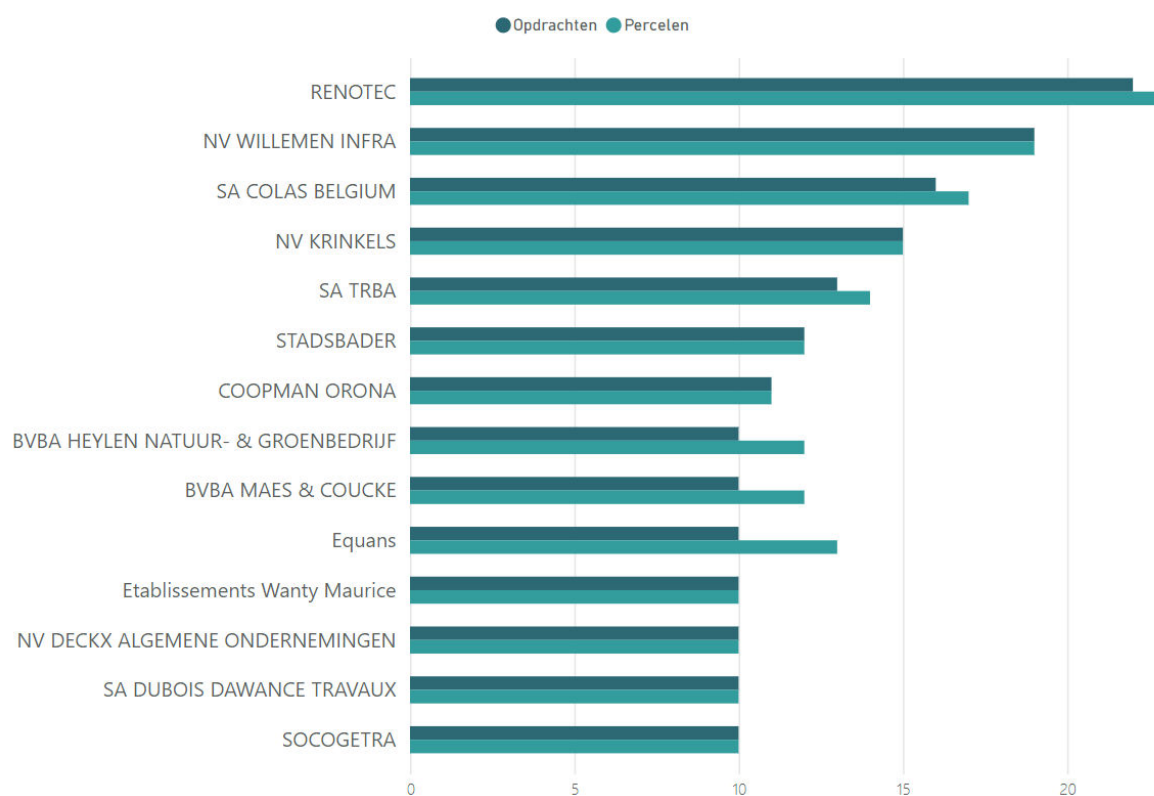

Leveringen

Werken

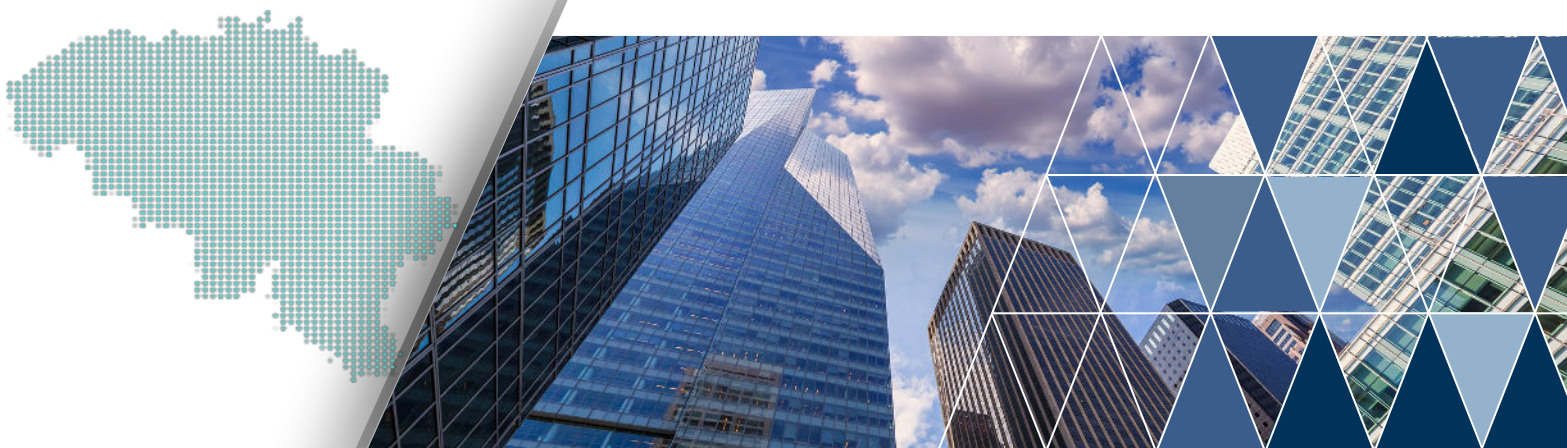

Stichting Overheidsopdrachten
Fondation Marchés Publics

Oud Korenhuis 3, bus 2
1000 Brussel

www.stichtingoverheidsopdrachten.org
info@belgiantenders.org
+32.2.788.32.79

Met dank aan onze partners

Deloitte.

Deze brochure is louter ter informatie opgesteld. Uitgever, informatieverstrekker noch auteurs kunnen aansprakelijk gesteld worden voor mogelijke onnauwkeurigheden. De uiteindelijke interpretatie van de gegevens is voor rekening van de lezer.

Overname en gebruik van dit onderzoek wordt aangemoedigd onder bronvermelding

“Stichting Overheidsopdrachten – TenderBarometer”.